ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାରେ ସାନବଡ଼ ଚିହ୍ନିବା

ଦିପାଲୀ ଓ ମିତାଲୀ ଦୁଇ ଭଉଣୀ । ଦିନେ ଦିପାଲୀ କାଗଜ ଆଣି ତାକୁ ସମାନ ସମାନ ଭାଗରେ ଭାଙ୍ଗି ଚାଲିଲା ଓ ମିତାଲୀ ପ୍ରତିଥର ଗୋଟିଏ ଭାଗକୁ ପେନ୍‌ସିଲରେ ରଙ୍ଗ କଲା । ଆସ ଦେଖିବା, କାଗଜରେ ସେମାନେ କିପରି ରଙ୍ଗ କଲେ ।

ଚିତ୍ର	କାଗଜଖଣ୍ଡର ମୋଟ୍ ଭାଗ ସଂଖ୍ୟା	କଳାରଙ୍ଗ ଥିବା ଭାଗ	କଳାରଙ୍ଗ ଥିବା ଅଂଶର ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ରୂପ	ରଙ୍ଗୀନ୍ ଅଂଶର ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ରୂପ
	୨ ସମାନ ଭାଗ	ଅଧା	$\frac{୧}{୨}$	$\frac{୧}{୨}$
	୩ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ	$\frac{୧}{୩}$	$\frac{୨}{୩}$
	୪ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ	$\frac{୧}{୪}$	$\frac{୩}{୪}$
	୫ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ପଞ୍ଚମାଂଶ	$\frac{୧}{୫}$	$\frac{୪}{୫}$
	୬ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଷଷ୍ଠାଂଶ	$\frac{୧}{୬}$	$\frac{୫}{୬}$
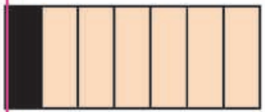	୭ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ସପ୍ତମାଂଶ	$\frac{୧}{୭}$	$\frac{୬}{୭}$
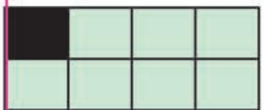	୮ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୧}{୮}$	$\frac{୭}{୮}$
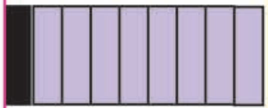	୯ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ନବମାଂଶ	$\frac{୧}{୯}$	$\frac{୮}{୯}$
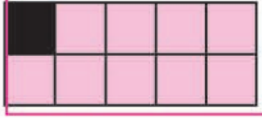	୧୦ ସମାନ ଭାଗ	ଏକ ଦଶମାଂଶ	$\frac{୧}{୧୦}$	$\frac{୯}{୧୦}$

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

ପୂର୍ବପୃଷ୍ଠାରେ ଥିବା ସାରଣୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ଏଠାରେ କାଗଜର ଉଭୟ କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶ ପୂରା କାଗଜର ଏକ ଅଂଶ ଓ ରଙ୍ଗୀନ୍ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ପୂରା କାଗଜର ଏକ ଅଂଶ । କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶ ଓ ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶକୁ ସୂଚାଉଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କର ଲବ ଓ ହର ମଧ୍ୟରେ କେଉଁଟି ବଡ଼ ଓ କେଉଁଟି ସାନ ହୋଇ ଥିବାର ଦେଖୁଛ ? ଯାହା ଦେଖିଲେ ତାହା ତଳେ ଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶରେ, ହର ଅପେକ୍ଷା ଲବ _________ । ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶରେ, ହର ଅପେକ୍ଷା ଲବ _________ । ଗୋଟିଏ କାଗଜର କଳା ରଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଂଶଟି ପୂରା କାଗଜ ଠାରୁ ସାନ । ସାରଣୀରେ ଲେଖାଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା । ଯେଉଁ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଲବ ଠାରୁ ହର ବଡ଼, ତାକୁ **ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା** କହନ୍ତି ।

☞ (କ) ତୁମେ ଆଉ କେତୋଟି ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଉଦାହରଣ ତଳ କୋଠରିରେ ଲେଖ ।

(ଖ) ନିମ୍ନସ୍ଥ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିତ୍ରରେ ରେଖାଙ୍କନ କରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗଠନ କର ଓ ଚିତ୍ର ତଳେ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ଲେଖ ।

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

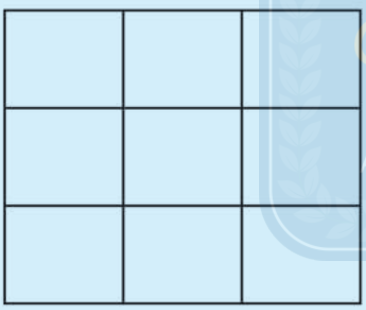

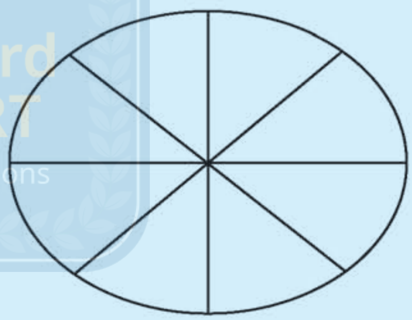

ସମହର ବିଶିଷ୍ଟ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼-ସାନ

ପିଣ୍ଟୁ ଓ ଚିଣ୍ଟୁ ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ । ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଫର୍ଦ୍ଦ ଧଳା କାଗଜ ଆଣି ସେଥିରୁ ସମାନ ଆକାରର ସାତୋଟି କାଗଜ ପଟି ତିଆରି କଲେ । କାଗଜ ପଟିଗୁଡ଼ିକୁ ୧, ୨, ୩.............୭ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନିତ କଲେ ।ତା'ପରେ ପିଣ୍ଟୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜ ପଟିକୁ ଆଠ ସମାନ ଭାଗରେ ଭାଙ୍ଗ କଲା ଓ ଚିଣ୍ଟୁ ପ୍ରତି କାଗଜ ପଟିରେ ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟକ ଭାଗକୁ ପେନ୍‌ସିଲରେ ରଙ୍ଗ ଦେଲା । ଆସ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜ ପଟିକୁ ଦେଖିବା ।

କାଗଜ ପଟିର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	କାଗଜ ପଟି	ଚିତ୍ରିତ ଭାଗ ସଂଖ୍ୟା	ପୂରା ପଟିର କେତେ ଅଂଶ ଚିତ୍ରିତ
୧ମ	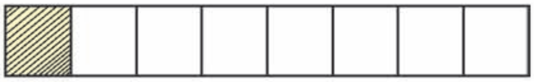	ଏକ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୧}{୮}$
୨ୟ	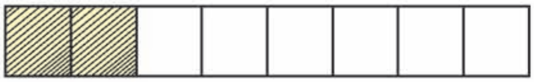	ଦୁଇ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୨}{୮}$
୩ୟ		ତିନି ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୩}{୮}$
୪ର୍ଥ		ଚାରି ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୪}{୮}$
୫ମ		ପାଞ୍ଚ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୫}{୮}$
୬ଷ୍ଠ		ଛଅ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୬}{୮}$
୭ମ		ସାତ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୭}{୮}$

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା ଅଂଶର ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ କମ୍‌ରୁ ଅଧିକ କ୍ରମରେ କାଗଜପଟିଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଯାଇ ପାରିବ କି ?

ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶକୁ ତୁଳନାକରି, ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ କାଗଜ ପଟି ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟାକୁ, ପ୍ରଥମ ଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ପୂରଣ କର । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜ ପଟିରେ ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶକୁ ସୂଚାଉଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ପୂରଣ କର ।

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	୧ମ						୭ମ
ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶର ପରିମାଣ ସୂଚକ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟା	$\frac{୧}{୮}$						$\frac{୭}{୮}$

☞ ତୁମେ ଲେଖିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଲବ ଓ ହର ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବଡ଼, କିଏ ସାନ ଲେଖ:

ଯେପରି : $\frac{୧}{୮}$ ରେ ହର ଠାରୁ ଲବ ସାନ

ସେହିପରି : $\frac{୨}{୮}$ ରେ.............................. $\frac{୫}{୮}$ ରେ..............................

$\frac{୩}{୮}$ ରେ.............................. $\frac{୬}{୮}$ ରେ..............................

$\frac{୪}{୮}$ ରେ.............................. $\frac{୭}{୮}$ ରେ..............................

ଆସ, ୧ମ ପଟି ସହ ୨ୟ ପଟିକୁ ତୁଳନା କରିବା-

୧ମ ପଟି

୨ୟ ପଟି

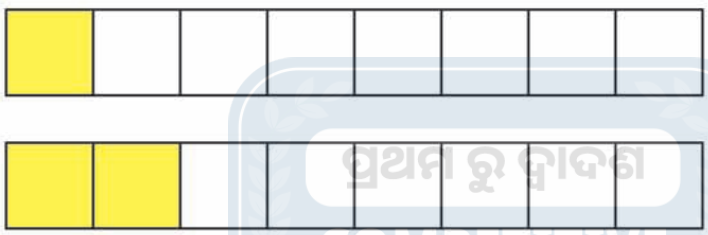

କେଉଁ ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ ?

ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ତୁମେ କହିବ ୨ୟ ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ। ଏଣୁ ଆମେ ଦେଖିଲେ $\frac{୨}{୮} > \frac{୧}{୮}$

ସେହିପରି ୨ୟ ଓ ୩ୟ ପଟିକୁ ତୁଳନା କରି ଯାହା ଦେଖିବା ତାହା ତଳେ ଲେଖ।

୨ୟ ଓ ୪ର୍ଥ ପଟିକୁ ତୁଳନା କରି କ'ଣ ଦେଖିବା ?

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ COMPETITIVE BOOKS ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT All Books With Solutions OBS

☞ ବର୍ତ୍ତମାନ ତଳେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର :

$\frac{୧}{୮}$ ଠାରୁ $\frac{୩}{୮}$ .... । $\frac{୧}{୮}$ ଠାରୁ $\frac{୫}{୮}$ ....।

$\frac{୨}{୮}$ ଠାରୁ $\frac{୩}{୮}$ ....। $\frac{୫}{୮}$ ଠାରୁ $\frac{୨}{୮}$ ....।

ଆମେ କ'ଣ ଜାଣିଲେ ?

ଯଦି ଦୁଇଟି ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାର ହର ସମାନ, ତା ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଲବ ବଡ଼, ସେହି ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଟି ଅନ୍ୟଠାରୁ ବଡ଼ ଓ ଯେଉଁ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାର ଲବ ସାନ, ସେହି ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟି ଅନ୍ୟଠାରୁ ସାନ।

ଯେଉଁ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ମାନଙ୍କର ହର ସମାନ ଅଟନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସମହର ବିଶିଷ୍ଟ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା କହନ୍ତି ।

☞ ତୁମ ମନରୁ ଯେ କୌଣସି ୫ ଟି ସମହର ବିଶିଷ୍ଟ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଲେଖ । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ସଜାଅ ।

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧. (କ) ହରକୁ ୭ ନେଇ ଯେତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଲେଖାଯାଇପାରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

(ଖ) ହର ୯ ହୋଇଥିବା କେତୋଟି ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ସମ୍ଭବ ?

୨. ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ବାଛି ଖାଲି ଘରେ ଲେଖ, ଯେମିତିକି ଏକ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗଠନ ହେବ ।

(କ) $\frac{୮}{\square}$ (୫, ୯, ୧୦)　(ଖ) $\frac{\square}{୨}$ (୨, ୧, ୩)　(ଗ) $\frac{୫}{\square}$ (୨, ୧, ୬)

(ଘ) $\frac{୩}{\square}$ (୩, ୪, ୨)　(ଙ) $\frac{\square}{୧୦}$ (୧, ୧୦, ୦)　(ଚ) $\frac{୫}{\square}$ (୩, ୬, ୧)

୩. ୧, ୩, ୫, ୭ ସଂଖ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ ଲବ ଓ ହର ରୂପେ ନେଇ ଯେତେ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗଢ଼ାଯାଇ ପାରିବ ଗଢ଼ ଓ ଲେଖ ।

୪. ନିମ୍ନ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଲବକୁ ଗୋଲ୍ ବୁଲାଅ ।

$\frac{୭}{୯}, \frac{୧}{୨}, \frac{୨}{୫}, \frac{୩}{୪}, \frac{୬}{୮}, \frac{୪}{୯}$

୫. ନିମ୍ନ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ହରକୁ ଗୋଲ୍ ବୁଲାଅ ।

$\frac{୧}{୨}, \frac{୨}{୩}, \frac{୩}{୪}, \frac{୪}{୫}, \frac{୫}{୬}, \frac{୬}{୭},$

୬. ଉପଯୁକ୍ତ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

ଦୁଇ ବିଭକ୍ତ ପାଞ୍ଚ,　ସାତ ବିଭକ୍ତ ନଅ,　ଆଠ ବିଭକ୍ତ ନଅ,

ଚାରି ବିଭକ୍ତ ସାତ,　ତିନି ବିଭକ୍ତ ପାଞ୍ଚ,　ଏକ ବିଭକ୍ତ ଦଶ

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
(ଓଡିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

୭. ଛବି ଦେଖି ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

(କ)

ରେଖା ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ =......................

ଧଳା ଥିବା ଅଂଶ =.....................

(ଖ) 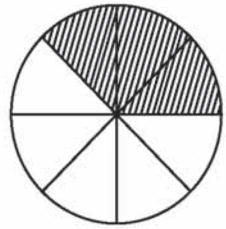

ରେଖା ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ = ...

ଧଳା ଥିବା ଅଂଶ =.....................

ସମଲବ ବିଶିଷ୍ଟ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼-ସାନ

ଆଉ ଦିନକର କଥା । ପିଣ୍ଟୁ ଓ ଚିଣ୍ଟୁ ୪ଟି ସମାନ ଆକାରର କାଗଜପଟି ନେଲେ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ୧ , ୨ ,୩ ଓ ୪ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖି ଚିହ୍ନିତ କଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାଗଜପଟିକୁ ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟକ ସମାନ ଭାଗରେ ଭାଗ କଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଟିରୁ ଗୋଟିଏ ଭାଗକୁ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ରେ ରଙ୍ଗକଲେ ।

କାଗଜ ପଟିର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	କାଗଜ ପଟିର ଚିତ୍ରିତ ଅଂଶ	ଚିତ୍ରିତ ଭାଗର ପରିମାଣ	ଚିତ୍ରିତ ଅଂଶ ସୂଚକ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା
୧		ଅଧା	$\frac{୧}{୨}$
୨		ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ	$\frac{୧}{୪}$
୩		ଏକ ପଞ୍ଚମାଂଶ	$\frac{୧}{୫}$
୪		ଏକ ଅଷ୍ଟମାଂଶ	$\frac{୧}{୮}$

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

ପିଣ୍ଟୁ , ଚିଣ୍ଟୁକୁ ୧ମ ଓ ୨ୟ ପଟି ଦୁଇଟି ଦେଖାଇ ପଚାରିଲା- "କହିଲୁ, କେଉଁ ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ ?"

ଚିଣ୍ଟୁ ଉତ୍ତର ଦେଲା- " ୧ମ ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶ ଅଧିକ ।"

ପିଣ୍ଟୁ ପଚାରିଲା- "ତେବେ କହିଲୁ $\frac{୧}{୨}$ ଓ $\frac{୧}{୪}$ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବଡ଼ ?"

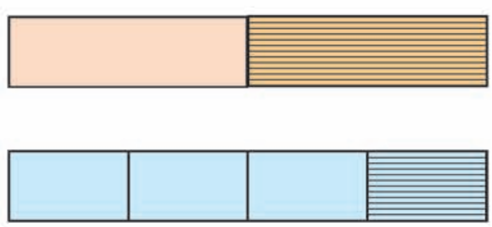

ଚିଣ୍ଟୁ: "ପଟିର ରଙ୍ଗିନ୍ ଅଂଶକୁ ଦେଖି ତ ଜଣାଯାଉଛି $\frac{୧}{୪}$ ଠାରୁ $\frac{୧}{୨}$ ବଡ଼ । ମାତ୍ର ଏ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିର ହର ସମାନ ନାହିଁ । ତେବେ କାଗଜ ପଟି ନଦେଖି ବଡ଼ ସାନ କେମିତି ଜାଣିବା ?"

ପିଣ୍ଟୁ: "ଆଉ ଦୁଇଟି ପଟି ନେଇ ଦେଖିବା କ'ଣ ହେଉଛି ।"

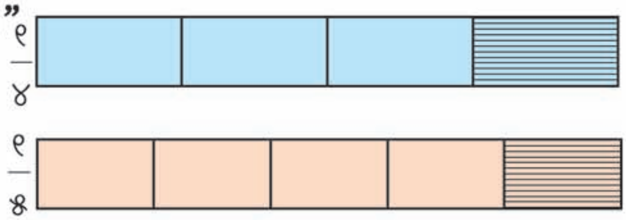

ତା ପରେ ୨ୟ ଓ ୩ୟ ପଟିକୁ ନେଇ ପାଖା ପାଖି ରଖିଲା ଓ ଉଭୟେ ଦେଖିଲେ- $\frac{୧}{୫}$ ଠାରୁ $\frac{୧}{୪}$ ବଡ଼ ।

ପିଣ୍ଟୁ: "ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖ । ଏଠାରେ ବି ହର ସମାନ ନାହିଁ, ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ଲବ ସମାନ ।"

ଏଣୁ ଦେଖିଲେ- **ଦୁଇଟି ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଲବ ଦୁଇଟି ସମାନ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଟିରେ ହର ସାନ, ସେଇଟି ବଡ଼ । ସମାନ ଲବ ଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଟିର ହର ସବୁଠୁ ବଡ଼, ସେ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟି ସବୁଠାରୁ ସାନ ।**

☞ **ପଟି ଚାରୋଟିର ଚିତ୍ରିତ ଅଂଶକୁ ସୂଚାଇଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କିଏ ଓ ସବୁଠାରୁ ସାନ କିଏ ?**

ସବୁଠୁ ବଡ଼ ହେଉଛି................................. । ସବୁଠୁ ସାନ ହେଉଛି........................... ।

COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ପଟିର ଚିତ୍ରଅଂଶକୁ ସୂଚାଉଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇବା ।

ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରେ ଥିବା ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଅ ।

ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ < ଚିହ୍ନ ବ୍ୟବହାର କର - $\frac{୧}{୮} < \frac{୧}{୫} < \frac{୧}{୪} < \frac{୧}{୨}$

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିତ୍ର ପାଖରେ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖାଯାଇଛି । ଚିତ୍ରର ଅଂଶକୁ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ଯେପରି,ରଙ୍ଗୀନ୍ ଅଂଶଟି ଚିତ୍ର ପାଖରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ସୂଚାଇବ । ଚିତ୍ର ଦେଖି ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବଡ଼ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

(କ) $\frac{୨}{୩}$ 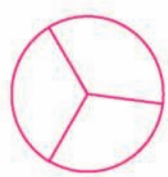 $\frac{୧}{୩}$

(ଖ)

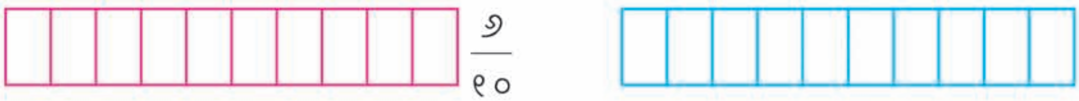

୬/୧୦   ୮/୧୦

(ଗ)

୩/୪   ୧/୪

(ଘ)

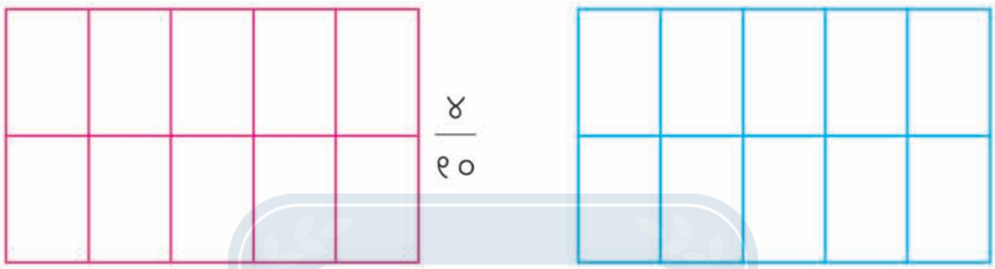

୪/୧୦   ୮/୧୦

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

୨. କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ (< ବା >) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(କ) ୧/୮ ☐ ୩/୮   (ଖ) ୩/୭ ☐ ୪/୭   (ଗ) ୩/୫ ☐ ୧/୫

(ଘ) ୮/୧୦ ☐ ୯/୧୦   (ଙ) ୪/୬ ☐ ୧/୬   (ଚ) ୭/୯ ☐ ୪/୯

୩. ଚିହ୍ନ (> ବା <) ଦେଖି ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖ ।

(କ) ୩/୫ > ☐   (ଖ) ୫/୯ > ☐   (ଗ) ୧/୩ > ☐

(ଘ) ୭/୮ > ☐   (ଙ) ୨/୩ > ☐   (ଚ) ୫/୯ < ☐

୪. (କ) ଉପର ୩ (କ) ପ୍ରଶ୍ନରେ କେତୋଟି ଉତ୍ତର ସମ୍ଭବ ?

(ଖ) ତୁମର ଉତ୍ତରକୁ ତୁମ ସାଙ୍ଗର ଉତ୍ତର ସହ ମିଳାଅ ।

୫. ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଚିହ୍ନ (> ବା <) ବସାଅ ।

(କ) $\frac{୧}{୩}$ ☐ $\frac{୧}{୨}$ (ଖ) $\frac{୩}{୭}$ ☐ $\frac{୩}{୯}$ (ଗ) $\frac{୨}{୫}$ ☐ $\frac{୨}{୩}$

(ଘ) $\frac{୧}{୬}$ ☐ $\frac{୫}{୬}$ (ଙ) $\frac{୨}{୮}$ ☐ $\frac{୩}{୮}$ (ଚ) $\frac{୩}{୫}$ ☐ $\frac{୩}{୪}$

୬. ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ସବୁଠୁ ସାନ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

(କ) $\frac{୬}{୮}, \frac{୨}{୮}, \frac{୧}{୮}, \frac{୫}{୮}$ (ଖ) $\frac{୨}{୫}, \frac{୪}{୫}, \frac{୧}{୫}, \frac{୩}{୫}$

(ଗ) $\frac{୧}{୪}, \frac{୧}{୨}, \frac{୧}{୬}, \frac{୧}{୭}$ (ଘ) $\frac{୩}{୫}, \frac{୩}{୪}, \frac{୩}{୮}, \frac{୩}{୧୦}$

୭. ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

(କ) $\frac{୪}{୬}, \frac{୪}{୫}, \frac{୪}{୯}, \frac{୪}{୮}, \frac{୪}{୧୦}$

(ଖ) $\frac{୩}{୬}, \frac{୨}{୬}, \frac{୪}{୬}, \frac{୧}{୬}$

(ଗ) $\frac{୩}{୪}, \frac{୩}{୬}, \frac{୩}{୧୦}, \frac{୩}{୮}, \frac{୩}{୯}$

(ଘ) $\frac{୨}{୯}, \frac{୩}{୯}, \frac{୭}{୯}, \frac{୫}{୯}, \frac{୮}{୯}$

(ଙ) $\frac{୩}{୮}, \frac{୧}{୮}, \frac{୫}{୮}, \frac{୭}{୮}, \frac{୨}{୮}$

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

ଅଭ୍ୟାସ
ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର

୧ ।(କ) ହରକୁ ୭ ନେଇ ଯେତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନାଂଶ ଲେଖାଯାଇପାରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

ଉ : ୧/୭, ୨/୭, ୩/୭, ୪/୭, ୫/୭, ୬/୭

(ଖ) ହର ୯ ହୋଇଥିବା କେତୋଟି ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନାଂଶ ଲେଖିବା ସମ୍ଭବ ?

ଉ : ହର ୯ ହୋଇଥିବା ୮ଟି ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନାଂଶ ଲେଖିବା ସମ୍ଭବ ।

ଯଥା– ୧/୯, ୨/୯, ୩/୯, ୪/୯, ୫/୯, ୬/୯, ୭/୯, ୮/୯

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

୨ । ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ବାଛି ଖାଲି ଘରେ ଲେଖ, ଯେମିତିକି ଏକ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନାଂଶ ଗଠନ ହେବ ।

(କ) ୮/□ (୫, ୯, ୧୦) (ଖ) □/୨ (୨, ୧, ୩)

(ଗ) ୫/□ (୨, ୧, ୬) (ଘ) ୩/□ (୩, ୪, ୨)

(ଙ) □/୧୦ (୧, ୧୦, ୦) (ଚ) ୫/□ (୩, ୬, ୧୦)

ଉ : (କ) ୮/୯ (ଖ) ୧/୨ (ଗ) ୫/...

(ଘ) ୩/୪ (ଙ) ୧/୧୦ (ଚ) ୫/୧୦

୩ । ୧, ୩, ୫, ୭ ସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ଲବ ଓ ହର ... ନେଇ ଯେତେ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନାଂଶ ଗଢ଼ା... ପାରିବ ଗଢ଼ ଓ ଲେଖ ।

ଉ : ୧/୩, ୧/୫, ୧/୭, ୩/୫, ୩/୭, ୫/୭

୪ । ନିମ୍ନ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଲବକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

୭/୮, ୧/୨, ୨/୫, ୩/୪, ୬/୮, ୪/୯

ଉ : ୭/୮, ୧/୨, ୨/୫, ୩/୪, ୬/୮, ୪/୯

୫ । ନିମ୍ନ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ହରକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

୧/୨, ୨/୩, ୩/୪, ୪/୫, ୫/୬, ୬/୭

ଉ : ୧/୨, ୨/୩, ୩/୪, ୪/୫, ୫/୬, ୬/୭

୬ । ଉପଯୁକ୍ତ ଭଗ୍ନାଂଶ ଲେଖ ।

ଦୁଇ ବିଭକ୍ତ ପାଞ୍ଚ, ସାତ ବିଭକ୍ତ ନଅ,
ଆଠ ବିଭକ୍ତ ନଅ, ଚାରି ବିଭକ୍ତ ସାତ,
ତିନି ବିଭକ୍ତ ପାଞ୍ଚ, ଏକ ବିଭକ୍ତ ଦଶ

ଉ : ଦୁଇ ବିଭକ୍ତ ପାଞ୍ଚ = ୨/୫, ସାତ ବିଭକ୍ତ ନଅ = ୭/୯
ଆଠ ବିଭକ୍ତ ନଅ = ୮/୯ ଚାରି ବିଭକ୍ତ ସାତ = ୪/୭
ତିନି ବିଭକ୍ତ ପାଞ୍ଚ = ୩/୫, ଏକ ବିଭକ୍ତ ଦଶ = ୧/୧୦

୭ । ଛବି ଦେଖି ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।
(ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ଉତ୍ତର)

(କ) 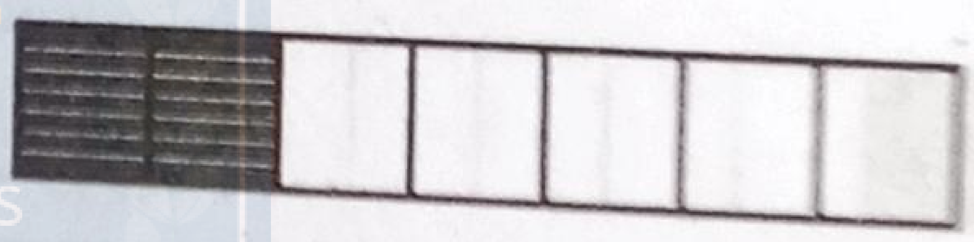

ରେଖା ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ = ୨/୭

ଧଳା ଥିବା ଅଂଶ = ୫/୭

(ଖ)

ରେଖା ଚିହ୍ନିତ ଅଂଶ = ୩/୮

ଧଳା ଥିବା ଅଂଶ = ୫/୮

ଅଭ୍ୟାସ
ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର

COMPETITIVE BOOKS ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT All Books

୧ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିତ୍ର ପାଖରେ ତଳେ ଭଗ୍ନସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖାଯାଇଛି । ଚିତ୍ରର ଅଂଶକୁ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ଯେପରି ରଙ୍ଗିନ ଅଂଶଟି ଚିତ୍ର ପାଖରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ସୂଚାଇବ । ଚିତ୍ର ଦେଖି ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବଡ଼ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

(କ)

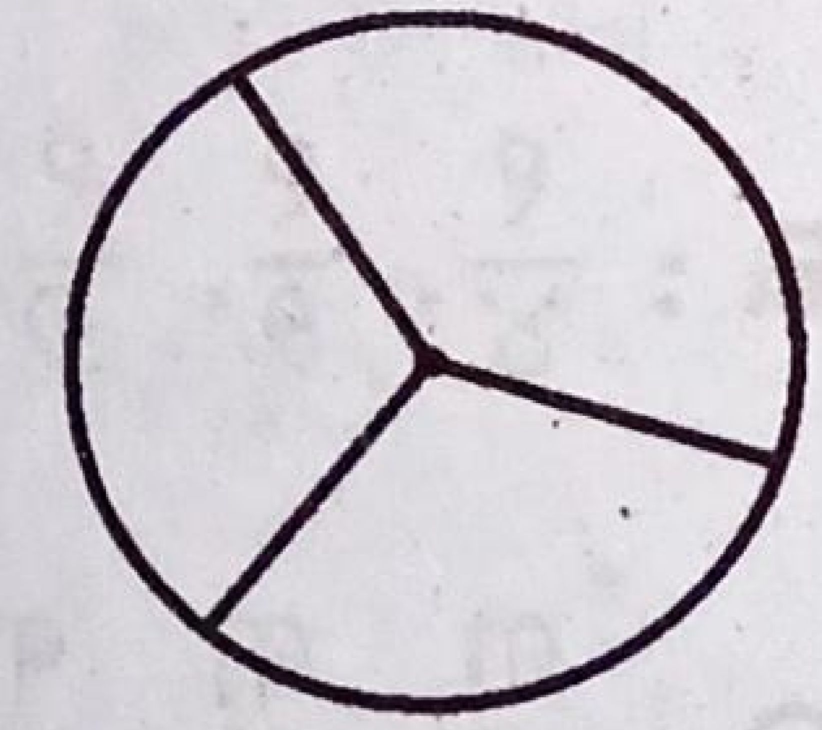

୨/୩

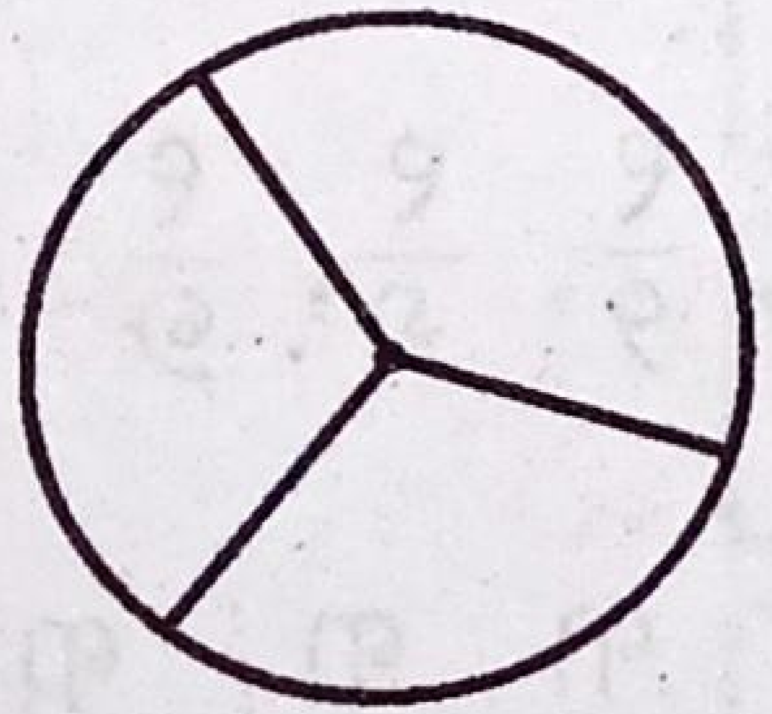

୧/୩

ଉ:

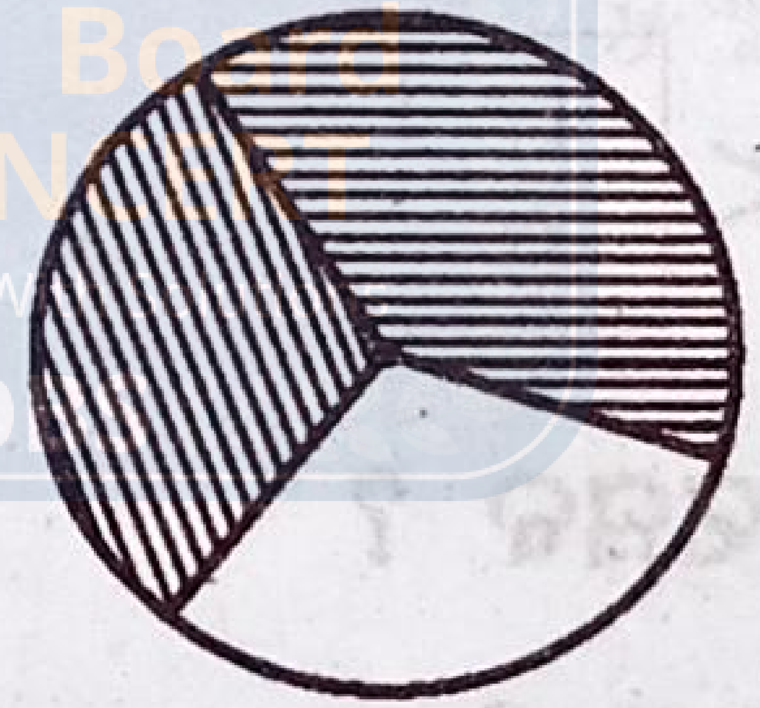

୨/୩ (circled)

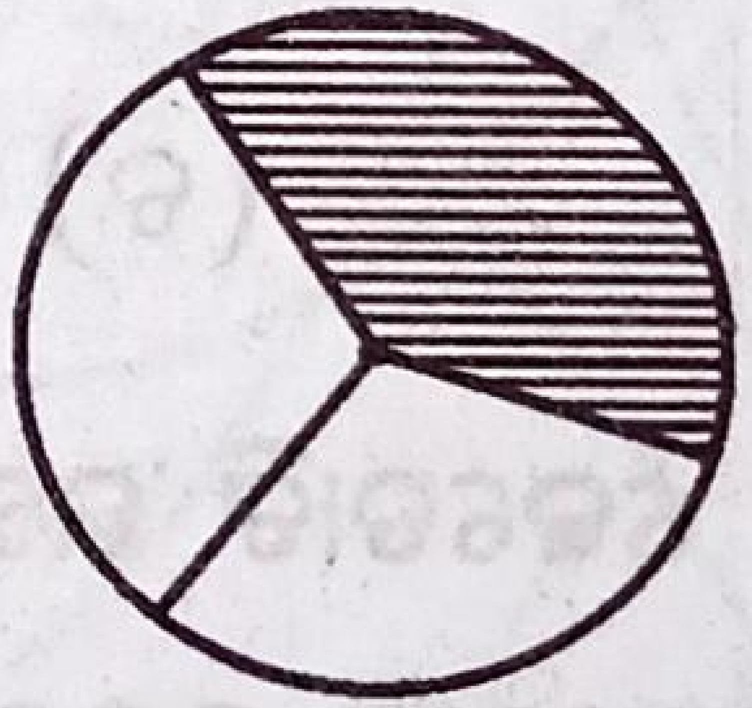

୧/୩

(ଖ)

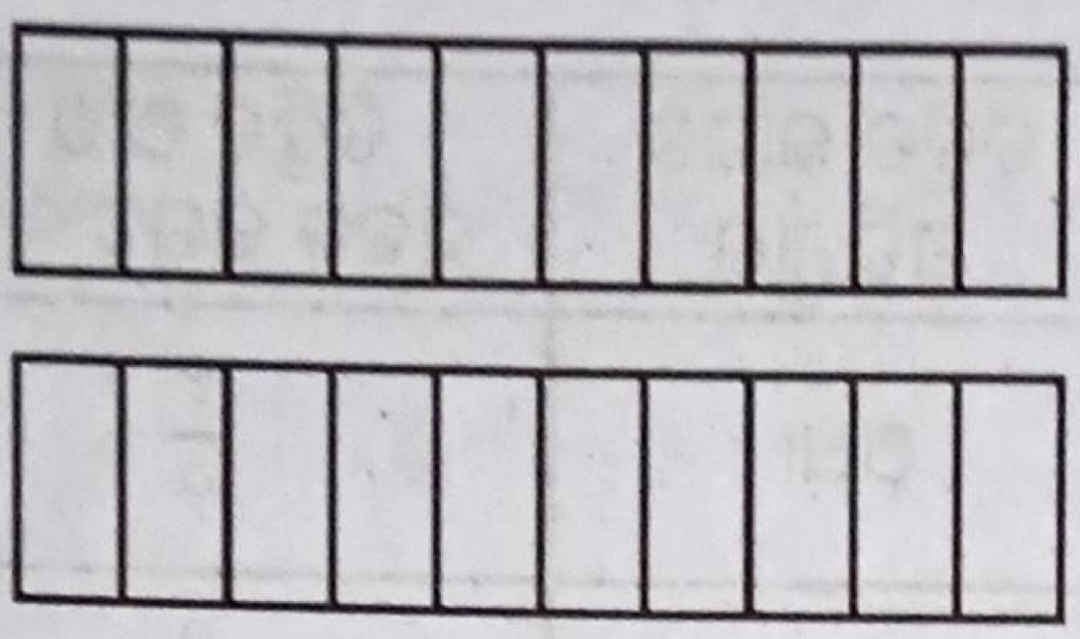

୬/୧୦

୮/୧୦

ଉ:

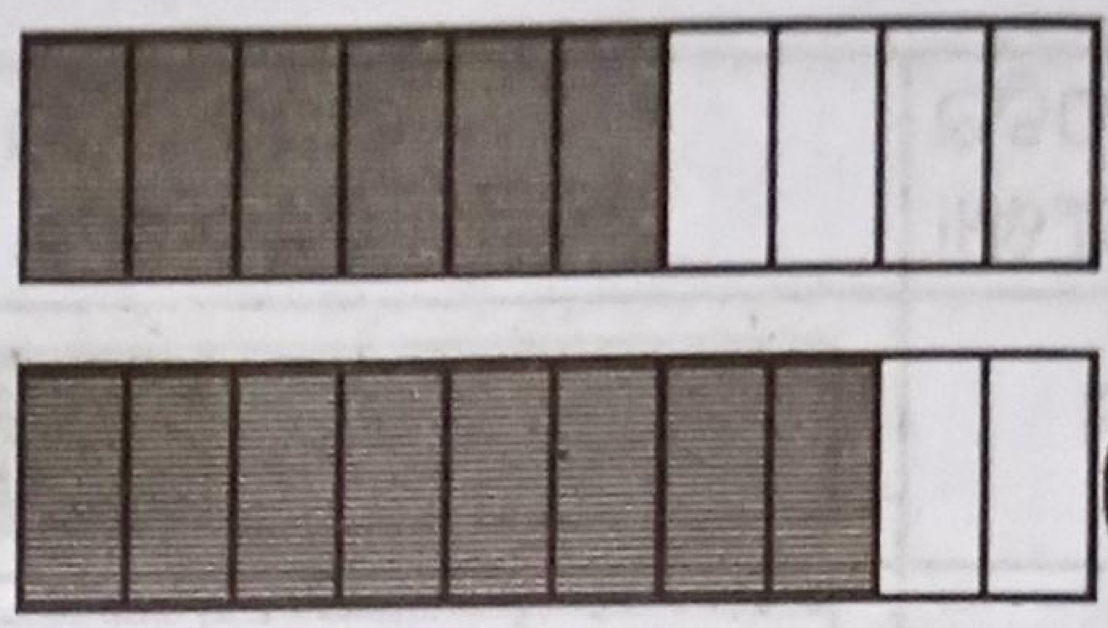

୬/୧୦

(୮/୧୦)

(ଗ)

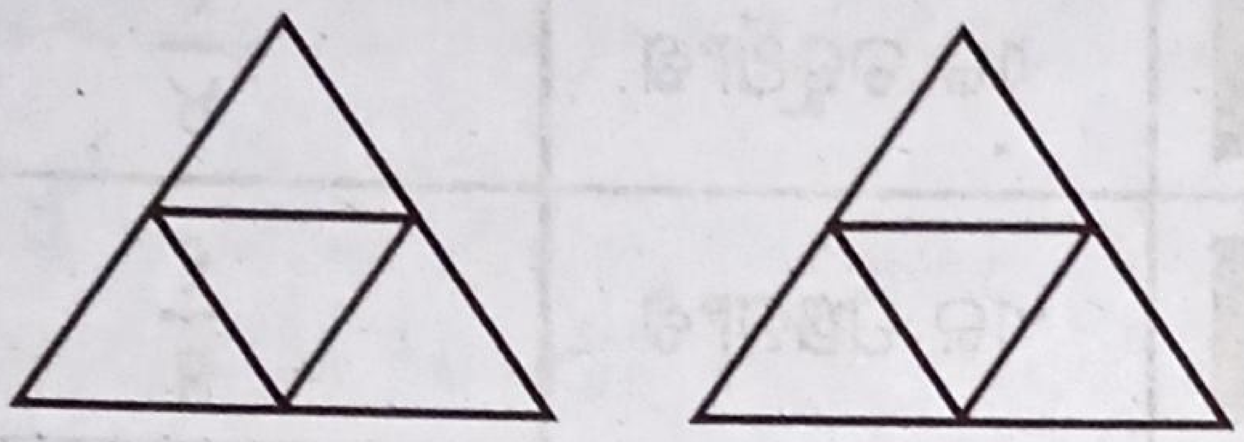

୩/୪ ୧/୪

ଉ:

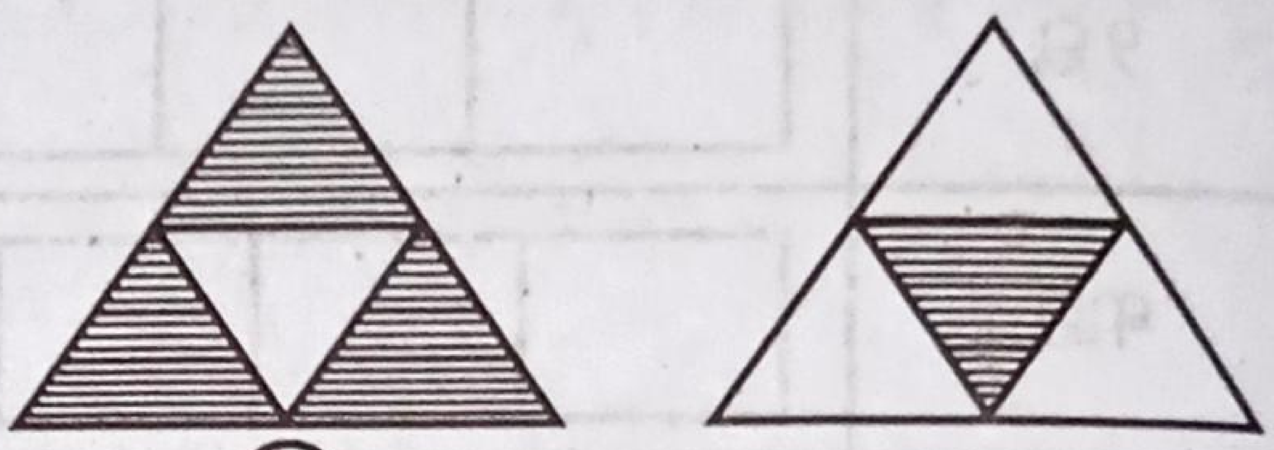

(୩/୪) ୧/୪

(ଘ)

୪/୧୦

୮/୧୦

ଉ:

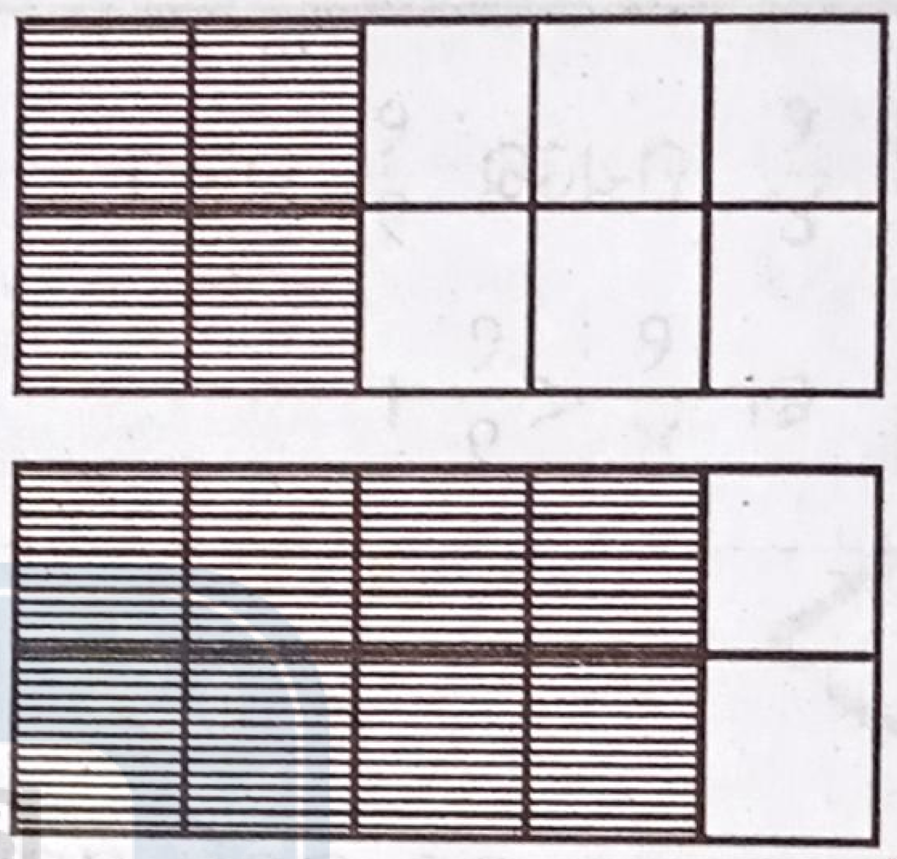

୪/୧୦

(୮/୧୦)

ପ୍ରଥମ ରୁ ଦ୍ୱାଦଶ
COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS

୨ । କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ (< ବା >) ଚିହ୍ନ ଦିଅ । (ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ଉତ୍ତର)

(କ) ୧/୮ [<] ୩/୮ (ଖ) ୩/୭ [<] ୪/୭

(ଗ) ୩/୫ [>] ୧/୫ (ଘ) ୮/୧୦ [<] ୯/୧୦

(ଙ) ୪/୭ [>] ୧/୭ (ଚ) ୭/୯ [>] ୪/୯

୩ । ଚିହ୍ନ (> ବା <) ଦେଖି ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରକୃତ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖ । (ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ଉତ୍ତର)

(କ) ୩/୫ > [୧/୫] (ଖ) ୫/୯ > [୨/୯]

(ଗ) ୧/୩ < [୨/୩] (ଘ) ୭/୮ > [୩/୮]

(ଙ) ୨/୩ > [୧/୩] (ଚ) ୫/୯ < [୮/୯]

୪ ।(କ) କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତୋଟି ଉତ୍ତର ସମ୍ଭବ ?

(ଖ) କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତୋଟି ଉତ୍ତର ସମ୍ଭବ ?

ଉ: ପ୍ରଶ୍ନଟି ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଛି ।

୫ । ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ କୋଠରିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଚିହ୍ନ (> ବା <) ବସାଅ । (ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ଉତ୍ତର)

ଉ: (କ) ୧/୩ [<] ୧/୨ (ଖ) ୩/୭ [>] ୩/୯

(ଗ) ୨/୫ [<] ୨/୩ (ଘ) ୧/୬ [<] ୫/୬

(ଙ) ୨/୮ [<] ୩/୮ (ଚ) ୩/୫ [<] ୩/୪

୬ । ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ସବୁଠୁ ସାନ ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

(କ) ୬/୮, ୨/୮, ୧/୮, ୫/୮ ଉ : ୬/୮, ୨/୮, (୧/୮), ୫/୮

(ଖ) ୨/୫, ୪/୫, ୧/୫, ୩/୫ ଉ : ୨/୫, ୪/୫, (୧/୫), ୩/୫

(ଗ) ୧/୪, ୧/୨, ୧/୬, ୧/୭ ଉ : ୧/୪, ୧/୨, ୧/୬, (୧/୭)

(ଘ) ୩/୫, ୩/୪, ୩/୮, ୩/୧୦ ଉ : ୩/୫, ୩/୪, ୩/୮, (୩/୧୦)

୨ । ଭଗ୍ନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

(କ) $\frac{୪}{୬}, \frac{୪}{୫}, \frac{୪}{୯}, \frac{୪}{୮}, \frac{୪}{୧୦}$ ଉ : $\frac{୪}{୧୦}, \frac{୪}{୯}, \frac{୪}{୮}, \frac{୪}{୬}, \frac{୪}{୫}$

(ଖ) $\frac{୩}{୬}, \frac{୨}{୬}, \frac{୪}{୬}, \frac{୧}{୬}$ ଉ : $\frac{୧}{୬}, \frac{୨}{୬}, \frac{୩}{୬}, \frac{୪}{୬}$

(ଗ) $\frac{୩}{୪}, \frac{୩}{୬}, \frac{୩}{୧୦}, \frac{୩}{୮}, \frac{୩}{୯}$ ଉ : $\frac{୩}{୧୦}, \frac{୩}{୯}, \frac{୩}{୮}, \frac{୩}{୬}, \frac{୩}{୪}$

(ଘ) $\frac{୨}{୯}, \frac{୩}{୯}, \frac{୭}{୯}, \frac{୫}{୯}, \frac{୮}{୯}$ ଉ : $\frac{୨}{୯}, \frac{୩}{୯}, \frac{୫}{୯}, \frac{୭}{୯}, \frac{୮}{୯}$

(ଙ) $\frac{୩}{୮}, \frac{୧}{୮}, \frac{୫}{୮}, \frac{୭}{୮}, \frac{୨}{୮}$ ଉ : $\frac{୧}{୮}, \frac{୨}{୮}, \frac{୩}{୮}, \frac{୫}{୮}, \frac{୭}{୮}$ ।

COMPETITIVE BOOKS
ଓଡ଼ିଶା Board and NCERT
All Books With Solutions
OBS